

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 28. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/1176 E., 2021/1652 K.

KARAR : Yeniden karar verilmesine yer olmadığına

Taraflar arasındaki karşılıklı boşanma davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince asıl davanın kabulüne ve karşı davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davalı-karşı davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince, istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının hükmedilen tazminatlar yönünden kaldırılıp düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmasına karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 2. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; tarafların 06.05.2011 tarihinde evlendiklerini, ortak iki çocuklarının olduğunu, davalının eşine karşı olumsuz tutum ve davranışlar sergilediğini, sorumluluklarını aksattığını, ortak çocukla ilgilenmediğini, eve geç saatlerde geldiğini, sadakat yükümlülüğünü ihlâl ettiğini, davalı- karşı davacının müvekkiline tehdit ve hakaretlerde bulunduğunu, fiziksel şiddet uyguladığını, ortak konutu terk ederek kiralık eve taşındığını ileri sürerek davanın kabulü ile tarafların boşanmalarına, ortak çocukların velayetinin müvekkiline verilmesine, ortak çocuklar yararına aylık 1.000,00 TL tedbir ve iştirak nafakasına, müvekkili yararına 50.000,00 TL maddi ve 50.000,00 TL manevi tazminata karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı-karşı davacı vekili cevap ve karşı dava dilekçesinde; kadın eşin evliliğin başından beri müvekkilinin ailesini kabullenmediğini, sürekli müvekkilinin ailesi hakkında temelsiz iddialarda bulunduğunu, huzursuzluk çıkardığını, aşırı kıskanç tavırlar sergilediğini, iftiralarda ve hakaretlerde bulunduğunu belirterek tarafların boşanmalarına, ortak çocukların velayetinin müvekkiline verilmesine, ortak çocuklar yararına aylık 500,00 TL tedbir ve iştirak nafakasına, müvekkili yararına 50.000,00 TL maddi ve 50.000,00 TL manevi tazminata karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 26.02.2019 tarihli ve 2016/1590 Esas, 2019/192 Karar sayılı

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 26.02.2019 tarihli ve 2016/1590 Esas, 2019/192 Karar sayılı kararıyla; eşler arasındaki geçimsizliğin davalı-karşı davacıdan kaynaklandığı, erkek eşin birlik görevini yerine getirmediği, evi terk ederek başka bir kadınla birliktelik yaşadığını itiraf ettiği ve aldattığı kişinin evinin olduğu binada ev tuttuğu, sadakatsiz davranışlar sergilediği, ortak çocuklarının bakımını sağlamadığı, hâl böyle olunca boşanmaya sebep olan olaylarda erkeğin tam kusurlu olduğu gerekçesiyle erkeğin tam kusurlu olduğu gerekçesiyle asıl davanın kabulü ile tarafların boşanmalarına, velayetlerin anneye verilmesine, ortak çocuklar yararına aylık 400,00 TL tedbir-iştirak nafakası ile kadın eş yararına boşanma kararının kesinleşme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte 30.000,00 TL maddi ve 30.000,00 TL manevi tazminat ödenmesine, karşı davanın ise reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı-karşı davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 03.02.2021 tarihli ve 2019/1878 Esas, 2021/78 Karar sayılı kararıyla; ilk derece mahkemesince kabul edilen ve gerçekleşen kusurlu davranışlara göre boşanmaya sebebiyet veren olaylarda davalı- karşı davacı erkeğin tamamen kusurlu olduğu, davacı- karşı davalı kadının kusurlu bir davranışının bulunmadığı, ilk derece mahkemesince de evlilik birliğinin sarsılmasında erkeğin tamamen kusurlu olduğuna ilişkin belirlemenin isabetli olduğu, tarafların sosyal ve ekonomik durumu, çocukların ihtiyaçları, paranın alım gücü ve hakkaniyet ilkesi gereğince çocuklar yararına uygun miktarda iştirak nafakasına hükmedilmesi gerekmekte olup ilk derece mahkemesince hükmedilen iştirak nafakası miktarının da isabetli olduğu, ilk derece mahkemesince davacı-karşı davalı kadın yararına maddi tazminata hükmedilmesi isabetli ise de, boşanmaya neden olan olaylarda davalı- karşı davacıya atfedilen kusurlu davranışların ağırlığı, tarafların tespit edilen ekonomik ve sosyal durumları, paranın alım gücü, boşanma yüzünden zedelenen mevcut ve beklenen menfaatlerin kapsamı dikkate alındığında kişilik haklarına yapılan saldırı dikkate alındığında, takdir edilen maddi ve manevi tazminat miktarlarının çok olduğu gerekçesiyle maddi ve manevi tazminat miktarlarına yönelik istinaf talebinin kabulüne, kadın eş yararına 15.000,00 TL maddi ve 15.000,00 TL manevi tazminata karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

2. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...Tarafların tespit edilen ekonomik ve sosyal durumları, boşanmaya yol açan olaylardaki kusur dereceleri, paranın alım gücü, kişilik haklarına yapılan saldırı ile ihlâl edilen mevcut ve beklenen menfaat dikkate alındığında davacı-karşı davalı kadın yararına takdir edilen maddi ve manevi tazminat azdır. Türk Medeni Kanunu'nun 4. maddesindeki hakkaniyet ilkesi ile Türk Borçlar Kanunu'nun 50 ve 51. maddesi hükmü dikkate alınarak daha uygun miktarda maddi (TMK m. 174/1) ve manevi (TMK m. 174/2) tazminat takdiri gerekir. Bu yönler gözetilmeden hüküm tesisi doğru bulunmamış, bozmayı gerektirmiştir..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; önceki karar gerekçesi genişletilmek suretiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen direnme kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı-karşı davalının temyiz sebepleri

Hükmedilen tazminat miktarlarının az olduğu hususu temyiz sebebi olarak ileri sürülmüştür.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda, tarafların sosyal ve ekonomik durumları, kusur dereceleri, paranın alım gücü, kişilik haklarına yapılan saldırı ile ihlâl edilen mevcut ve beklenen menfaat dikkate alındığında davacı-karşı davalı kadın yararına hükmedilen maddi ve manevi tazminat miktarlarının az olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

Türk Medeni Kanunu'nun "Maddi ve manevi tazminat" başlıklı 174 üncü maddesi şöyledir: "Mevcut veya beklenen menfaatleri boşanma yüzünden zedelenen kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun bir maddî tazminat isteyebilir.

Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevî tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir."

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü açısından öncelikle konuyla ilgili kavramların irdelenmesinde yarar bulunmaktadır.

2. Yukarıda yer alan düzenleme gereği hâkim, boşanmaya sebep olan olaylarda kusursuz veya az kusurlu bulunan eş yararına tazminat ödenmesine karar vermek yetkisine sahiptir.

3. Maddi tazminat, kişinin mal varlığında iradesi dışında gerçekleşen azalmanın karşılığını oluşturan giderimdir (Türk Hukuk Lugatı, Ankara-2021 Baskı, Cilt-I, s. 746). Boşanma nedeniyle, mevcut veya beklenen menfaatleri zedelenen, kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun miktarda tazminat talep edebilir. Maddi tazminatın ön koşulu, talep edenin boşanma yüzünden mevcut veya beklenen menfaatlerinin zedelenmesi, boşanma ve maddi zarar arasında nedensellik bağının bulunmasıdır. Başka bir sebepten kaynaklı kayıplar maddi tazminat kapsamında yer alamaz. Mevcut menfaatlerin belirlenmesinde evliliğin taraflara sağladığı yararlar göz önünde bulundurulurken tarafın maddi tazminat talebi değerlendirilir. Evliliğin boşanma ile sona ermesi hâlinde taraflar birliğin sağladığı menfaatlerden ileriye dönük olarak faydalanamayacaklardır. Beklenen menfaatler ise evlilik birliği sona ermeseydi kazanılacak olan olası çıkarları ifade eder.

4. Türk Medeni Kanunu'nun 174/2 nci maddesinde düzenlenen manevi tazminata boşanmaya sebep olan olayın, kişilik haklarına saldırı teşkil etmesi hâlinde hükmedilir (Türk Hukuk Lugatı, Cilt-I, s. 763). Manevi zarar ise, insan ruhunda kişinin iradesi dışında meydana gelen acı, ızdırap ve elem olarak ifade edilmektedir. Manevi tazminat da, bozulan manevi dengenin yerine gelmesi için kabul edilen bir telafi şeklidir. Hukuka aykırı ve kusurlu bir davranış sonucu hakkı ihlâl edilenin zararının giderilmesi, menfaatinin denkleştirilmesi hukukun temel ilkesidir. Ancak TMK'nın 174/2 nci maddesi genel tazminat esaslarından ayrılmış, aile hukukunda getirilmiş, kendine özgü bir haksız fiil düzenlemesidir. Eşler arasındaki ilişkinin özelliği itibariyle burada manevi zararı tam olarak belirlemek zordur. Manevi tazminat bedeli maddi olarak kesin bir miktar değildir. Manevi tazminat talep eden eşin ruhen uğramış olduğu çöküntü ile psikolojik olarak yaşamış olduğu sıkıntılara karşılık olarak onu rahatlatarak olan bir bedeldir. Bu özelliği nedeniyle ki; yasa, menfaati zedelene ve kişilik hakları ihlâl edilen eşe "uygun bir tazminat" verileceğini belirtmektedir. O hâlde hâkim; manevi tazminatın miktarını belirlerken, kişilik haklarına yapılan saldırının niteliği ile tarafların ekonomik ve sosyal durumlarını dikkate alarak takdir hakkını kullanmalıdır.

5. Bu açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında, tarafların 06.05.2011 tarihinde evlendikleri, davacı kadın eşin öğretmen olduğu, aylık 2.800,00 TL gelirin bulunduğ, üzerine kayıtlı mal varlığının bulunmadığı, buna karşılık davalı erkek eşin pazarlamacı olarak çalıştığı ve bu işten aylık 1.500,00 TL gelir elde ettiği, oturduğu evin kira olduğu anlaşılmaktadır. Kusur durumunun değerlendirilmesinde ise; erkek eşin sadakatsiz davrandığı, birlik görevlerini yerine getirmediği, ortak çocuklarla ilgilenmediği, dosya kapsamı bir bütün olarak ele alındığında boşanmaya sebep olan olaylarda kadın eşten kaynaklanan kusurlu bir davranışın ispat edilemediği, gerçekleşen bu olaylara göre erkek eşin tam kusurlu olduğu hususunda Özel Daire ile Bölge Adliye Mahkemesi arasında bir uyumsuzluk bulunmamaktadır.

6. Hâl böyle olunca; evliliğin süresi, tarafların ekonomik ve sosyal durumları, boşanmaya yol açan olaylardaki kusur derecesi, paranın alım gücü, hakkaniyet ilkesi, tazminatların niteliği, ihlâl edilen mevcut ve beklenen menfaat, kişilik haklarına yapılan saldırı, günün ekonomik koşulları dikkate alındığında kadın eş yararına hükmedilen maddi-manevi tazminat miktarlarının az olduğu, Mahkemece hakkaniyet ilkesi gözetilerek daha uygun miktarda tazminat ödenmesine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

7. O hâlde, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

8. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı-karşı davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun'un 373 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 28. Hukuk Dairesine gönderilmesine,

22.02.2023 tarihinde oy birliđiyle kesin olarak karar verildi.